

Изложба

ПИСАНИ ТРАГОВИ ИСЛАМСКОГ ОРИЈЕНТА У АРХИВСКИМ И МУЗЕЈСКИМ ФОНДОВИМА ЦРНЕ ГОРЕ – ОГЛЕД ИЗ ИСТОРИЈЕ КУЛТУРЕ

Историјски институт Универзитета Црне Горе и ЈУ Музеји и галерије Подгорице били су организатори изложбе под насловом *Писани трагови исламског оријента у архивским и музејским фондовима Црне Горе – оглед из историје културе*. Изложба је одржана у периоду од 18.-22.12.2014. године у Музеју града Подгорице. Концепт изложбе осмислила је др Драгана Кујовић, научни савјетник у Историјском институту Универзитета Црне Горе. Изложба је дио истраживачког резултата рада на истоименом пројекту, одобреном и финансираном од стране Министарства културе Црне Горе.

На изложби је представљено осам панова са преко седамдесет фотографија предмета који су изабрани на основу присуства арапског харфа као везивне нити која спаја и оживљава оријентално-исламски идентитет артефаката. Публика је могла да види и сабљу војводе Илије Пламенца коју је добио као поклон црногорске војске након битке на Мартинићима 1877. године. У оквиру поставке ова сабља заузима посебно мјесто и према изложбеном концепту она је изложена као својеврсна изложбена провокација за комуникацију са посјетиоцима. Изложбу је отворио директор Историјског института Универзитета Црне Горе др Радослав Распоповић и том приликом истакао да “изложба представља сегмент вишедимензионалног пројектног задатка. Ауторка је на са-

времен начин, осим писања стиудијског текста публикованог као посебно издање, ради потпуније елаборације теме уприличила изложбу као визуелизацију основног садржаја пројекта и могућност за бољу перцепцију пројектних идеја. Овом изложбом Драгана Кујовић је на један нов начин отворила путеве научно-истраживачког рада Историјског института и једно ново поље у раду Института у које до сада нијесмо залазили”. Премаријечима ауторке, направљен је оглед из историје културе у намјери да буде указано на могуће путеве окупљања и излагања артефакта оријентално исламске материјалне културе, похрањених у архивским и музејским фондовима Црне Горе. Наиме, посебно-мјесто у оријентално-исламској култури има писмо - слово. Једанод могућих, али сигурних, критерија и водича у препознавању свега онога што свједочи о културном додиру са исламским оријентом или животу према оријентално-исламском обрасцу требало би да представља арапски харф, који потписује основну дефиницију предмета чвршће и вјеродостојније од било које музејске забиљешке у инвентарним књигама. Ако знамо да је уједначени и очекивани стил занатског или умјетничког производа у оквирима оријентално-исламског обрасца наизглед обесмислио трагање за значајем ауторског имена, урезани, уткани, пером отиснути испис је у нашем случају стварни и сигурни траг препознавања и именовања музејалије. У музејским фондовима и приватним збиркама Црне Горе издвојени су метални, керамички и текстилни предмети са арапским исписом, исписи на стаклу, зидовима и камену, и на крају, изворна средина харфа – рукописи, илуминирани или значајни због своје вишевјековне старости и љепоте исписа.

др Драгана Кујовић